

Issand, kui ma sinu silmis armu leian, siis ära mine oma sulasest mööda! (1Ms 18:3)

Armsad ristiinimesed!

Uuel Issanda aastal soovin, et kuuleksime alandlikult Püha Vaimu juhtimisele, hoiaksime südames Õnnistegija aegumatut õpetust ja usaldaksime Jumala tahet kõigis elu sündmustes.

Pühale Vaimule kuuletumist ei saa pidada inimese nõrkuse märgiks. Vastupidi – Tema juhtimine hoiab inimese maisel matkal õigel rajal. Sellist alluvust võime nimetada tarkuse iseloomulikuks omaduseks.

Tarkuse üldmõiste leiame Õpetussõnade teisest peatükist: „See, kellele on Jumala seadused meelepärased, tema peal hingab Issanda Vaim, tarkuse ja arukuse Vaim, nõu ja väe Vaim, Issanda tundmise ja kartuse Vaim.“ Piiblist leiame palju mehi ja naisi, keda on juhtinud tarkuse Vaim. Nagu Mooses, kelle kohta ütles Issand: „Aga mees, Mooses, oli väga alandlik, alandlikum kõigist inimestest maa peal“ (4Ms 12:3). Samuti Aabraham, Taaveti esiema Rutt, prohvet Johannes ja paljud teised prohvetid. Kõik need alandlikud Jumala sulased on olnud kuulekad Issanda Vaimu juhtimisele ning täitnud tingimusteta Kõigekõrgema tahet. Alandlikkus teeb kuulekaks, kuulekus loob usalduse ja usalduses avab Jumal inimesele oma armuallikad.

Armuleidnud nimega kõnetas ingel Gabriel neitsi Maarjat: „Ära karda, Maarja, sest sa oled leidnud armu Jumala juures!“ (Lk 1:30). Ka Maarja vastuses tunneme ära alandlikkuse ja kuulekuse Jumala vastu: „Vaata, siin on Issanda teenija, sündigu mulle sinu sõna järgi!“ (Lk 1:38).

Alandlikkus ja austusega tulid maailma sündinud Jumala Poega kummardama Hommikumaa tarkade esindajad. Tema sünnipaika näitav täht säras teistest kirkamalt – seepärast on kolmekuningapäeval veel teinegi nimi: „Jeesus, maailma valgus“. „Tõeline valgus, mis valgustab igat inimest, oli maailma tulemas“ (Jh 1:9).

Suurim armastuse ja alandlikkuse eeskuju inimkonnale on Jumal ise. „Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel.“ Jumala igavene armastus tuli Jeesuse kujul maailma siis, kui inimkond oli patu läbi langenud sügavamale kui eales varem. „Ja me nägime tema kirkust nagu Isast Ainusündinu kirkust, täis armu ja tõe“ (Jh 1:14). Tõde mõistab patuse inimese hukka ja tõukab ta eemale, aga arm halastab patuse peale ja tõmbab ta tagasi osadusse Jumalaga.

Õnnistegija Jeesus tahab muuta inimese lihameele taevalikuks, ilmaliku meele vaimulikuks ja sureliku meele surematuks. See on võimalik, kui inimese meelsuses seatakse esikohale alandlikkus, armastus, sõnakuulelikkus ja truudus.

Armas Püha Vaim, õpeta meid, kuidas alandlikkusega muuta tüli lepituseks, kuidas armastusega muuta sõda rahuks. Kingi meile tarkust, et oskaksime Jumalale sõnakuulelikkuses hoida oma südames alandlikkust ja armastust!

Diakon Tiit Zeiger

„Lootus üle kogu lootuse“

Aastavahetusel, 29. detsembrist 1. jaanuarini, täitus Tallinn tuhandete palveränduritega. 18–35-aastaste noorte seas tuntud usalduse palverännaku nime kandev sündmus tõi kokku ligi 3500 noort üle kogu Euroopa ning lisaks 500 palverändurit Eestist. See suursündmus sai võimalikuks tänu Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikute koostööle ning kohalike koguduste külalislahkusele.

Ka Kaarli kogudus, olles üks vastuvõtivatest kogudustest, mängis olulist rolli nii kokkutuleku ettevalmistamisel kui ka selle sujuval läbiviimisel. Eriline tänu kuulub koguduse töötajatele, vabatahtlikele koguduseliikmetele ja gümnaasiumiõpilastele, kelle pühendumine ja panus olid väga olulised. Ja suur tänu kõigile neile, kes oma koduksed palveränduritele avasid.

Nii nagu paljudes teisteski vastuvõtivate kogudustes, viidi ka Kaarli kirikus läbi oikumeenilised palvused. Need toimusid lisaks igaõhtustele ühispalvustele Tondiraba jäähallis, kus üheskoos palvetati, lauldi ja mõtiskleti. Taizé traditsioonile omaselt on palvused lihtsa vormiga, sisaldades lühikesi korduvaid laule, mis loovad meditatiivse ja ühendava õhkkonna. Palvuste keskmes olid mõtisklused ja palved rahu ning ühtsuse eest.

Lisaks palvustele pakkusid õhtused kogunemised võimalust kohtuda ja vestelda Taizé vendadega. Tondiraba jäähallis toimunud palvused olid Taizé kokkutuleku südameks. Sinna kogunes ligi 4000 noort, et üheskoos jagada läbi palve ja laulu Taizé vennaskonna ühendavat vaimu.

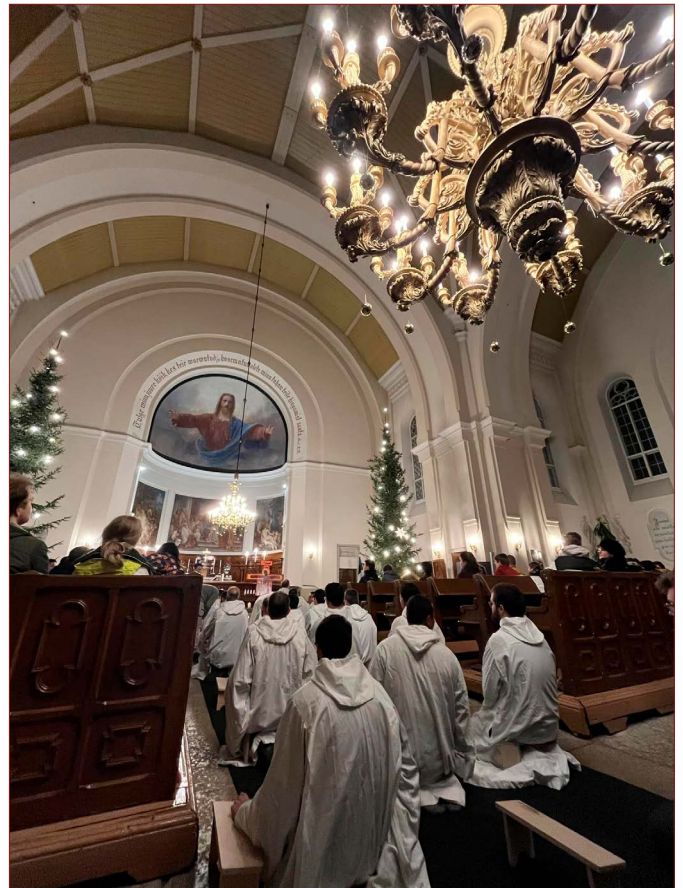

Foto: Kaisa Kirikal

Prantsusmaalt alguse saanud kirikuteülene Taizé kogukond on aastakümnete jooksul loonud sidemeid, mis ulatuvad kaugele üle riigipiiride. Taizé kokkutulekud on pea poole sajandi jooksul toimunud paljudes Euroopa suurlinnades – Berliinis, Budapestis, Brüsselis, Milanos, Madridis, Pariisis, Roomas, Varssavis ja mujal. Seekord jõudis see esmakordselt Tallinnasse, millest sai ühtlasi põhjapoolseim kokkusaamise paik. Kuigi põhjanaabrite juures Soomes pole sellist kohtumist veel toimunud, oli see unustamatu võimalus kogeda Taizé vaimsust siin, Eestis. Notre Dame'i peapiiskop Laurent Ulrich avaldas ka järgmise palverännu sihtkoha – Pariisi.

Taizé vennaskonna lugu algas 1940. aastal Prantsusmaal ning tänaseks koosneb kogukond 85 vennast, kes esindavad 30 erinevat kultuuri ja usutraditsiooni.

EELK konsistooriumis toimunud pressikonverentsil märkis Taizé vennaskonna prior ja paljudele eestlastele tuttav vend Matthew, et Tallinna kogunemine erines mitmes mõttes varasematest – alustades toimumiskohast, kus tuli arvestada komplikseeritud poliitilist olukorda Euroopas ning lõpetades algsest raskusest leida kodumajatuse pakkujaid. „Meie kokkutulemine siin näitab, et koos saame kõigist takistustest üle,“ lausus ta. Küll viimasel hetkel, aga 28. detsembril pakkusid kodumajatust juba paljud pered. Vend Matthew'i jätkas: „Oma hingesügavuses on eestlased väga avatud südamega. Olen aastate jooksul siin käies varemgi kogenud, et kui saad eestlasest sõbra, siis on see kogu eluks“.

Ka EELK peapiiskop Urmas Viilma tunnistas, et enam kui 3000 noore inimese jõulude ajal majutamine oli suur väljakutse, kuid saadi hakkama tänu laulupeo kogemusele ning külalisi majutanud Tallinna koolidele. Tema sõnul on Eesti kristlastel Taizé liikumist, kus osalevad kõik eri kristlikud kirikud, kerge omaks võtta.

Foto: Marek Päärn

Tondiraba jäähallis

Eestlased on Taize kloostri käinud juba 1990ndate algusest ja ka osalemine aastavahetuse kokkutulekutele on olnud aktiivne. Noorte kohtumine pani kauni punkti Eesti kultuuririkuse aastale, jättes kõigi osalejate südamesse sügava jälje.

Infojuht Külli Saard

Tondiraba jäähalli ruumikaunistus, kus toimusid öhtupalvused, oli inspireeritud tuntud tekstiilikunstniku Anu Raud loominguist. Kaunistuseks kasutatud motiivid ühendavad Eesti maaelu ja kultuuri erinevad elemendid, mille keskmes on Jeesuse sünd.

Foto: Mari-Ann Oviir

Armsad kaasteelised, vennad ja õed Kristuses!

Soovin meile kõigile õnnistatud uut Issanda aastat 2025!

Ma ei ole kunagi Taizé kloostri käinud ega osalenud ühelgi aastavahetuse kokkutulekul. Tulin siia kirikusse tööle 1989. aasta sügisel, kui Eesti polnud veel vaba ja välismaale reisiimine polnud lihtsalt võimalik.

Kui Eesti taasiseisvus ja piirid avanesid, oli mul jõulude ja aastavahetuse ajal kirikus nii palju tööd, et ära minna polnud võimalik. Seetõttu on mul siiras heameel ja tänulik tunne, et see imeline üritus ja kogemus toodi mulle sõna otseses mõttes „koju kätte“. Mul puudus peaaegu igasugune kokkupuude selle

vaimsuse ja meelsusega, mida need kokkusaamised kannavad – olin sellest kuulnud vaid teiste inimeste kogemuste ja emotsioonide kaudu.

Enne aastavahetuse kokkutulekut ei teadnud ma, kui palju ma ise sellest osa võtan. Tunnistan ausalt, et plaanisin Tondiraba jäähallis toimuvale palvusele minna vaid korra, et seejärel edasi vaadata. Olen õnnelik, et läksin esimesel korral, sest see kogemus oli nii liigutav, et otsustasin osaleda kõigil palvustel. Tegelikult kõik need palvused – nii jäähallis kui ka kirikutes, katoliku missad siin Kaarli kirikus, kohtumised, vestlused, külaliste vastuvõtt – olid täis vaimsust, heatahtlikkust ja rõõmu.

Ma ei tea, milliste ootustega palverändurid Tallinna tulid, kuid

usun, et kaasa saadi häid ja ilusaid kogemusi. Me kristlastena oleme palju ühtsemad, kui sageli arvame. Oma kirikus või kogukonnas viibides ei pruugi me seda märgata, kuid välja-poolle minnes on see võimas tunne – meil on üks Jumal.

Ma tahan kõiki palverändureid südamest tänada. Te töite Kristuse mulle lähemale, sest igas ühes teis peegeldub Jumala armastav pale. Tänu teile!

Oleme astunud uude aastasse. Nii lustlikku aastavahetust, kus kirikus lauldi erinevate rahvaste laule ja tantsiti tantse, pole mul vist kunagi olnud – ja see võib Tallinnas jääda haruldaseks.

Uue aasta alguses, juba ka vana lõpus, püüame sageli vaadata ette ja ennustada, milline uus aasta võiks tulla. Kõik me loodame, rõhutan loodame, et see tuleb parem kui eelmine. Eestlastel on palju hirme, mis seda lootust võimendavad: majanduslik ebakindlus, uued maksutõusud, teadmatuse energiastahvade osas ning pidev hirmutunne meie keerulise naabri pärast. Seetõttu on lootuse sõnum äärmiselt oluline.

Soovitan väga lugeda vend Matthew kirja aastaks 2025, mille mõtteid ta jagas ka palvustel. Kiri kannab pealkirja „Lootus üle kogu lootuse“. Selle erinevates osades kirjeldatakse ja selgitatakse Piiblile toetudes, mis on kristlaste lootuse lähtepunkt ja allikas. Ehkki see võib tunduda tuttav, on tema seletused imelised. Ma ei soovi sellest tervikust midagi välja rebida – lugege ise. Meil kõigil on aeg-ajalt vaja meeldetuletust, mis oleks lihtne ja selge. Vajame seda lootust, et maailma kaos ja hirmud meid ei heidutaks.

Lõpetan vend Matthew kirja lõpumõttega, mille kaudu soovin kõigile Jumala armu ja rahu uueks Issanda aastaks:

„Kas me oleme valmis lootma üle kogu lootuse? Ülestõusnud Kristus, sa oled Püha Vaimu kaudu valanud Jumala armastuse meie südamesse ja oled võimaldanud meil loota üle kogu lootuse. Ja vähehaaval tõuseb meie hingesügavusest esile üllatav rahu. Kiitus olgu sulle!“

Vend Matthew kiri aastaks 2025: https://www.taize.fr/et_article39777.html

Koguduse õpetaja Jaak Aus 1. jaanuaril 2025

VÄIKE USUSÕNASTIK

Issand Sebaot, heebrealeelses originaalis *Jhvh tsevaot* (hbr „vägede Jhvh, eestikeelses piiblitõlkes enamasti „Vägede Issand“) on üks Vanas Testamendis (näit 1Sm 1:3; Js 3:1; Jr 27:4) esinev Iisraeli Jumala tiitel, mille tähendust on tõlgendatud erinevalt. Võtmeküsimuseks on, kes või mis on „väed“. Neid on mõistetud Iisraeli sõjavägedena (Iisraeli Jumalal on Vanas Testamendis ilmselged sõjajumala jooned – Ta sõdib Iisraeli vaenlastega, annab Iisraelile võidu vaenlaste üle ja käitub sageli ka ise sõjakalt), taevaste sõjavägedena, milleks võivad olla taevatähed ja planeedid, inglid (testamentide vahelisel ajal hakati neid samastama) või määratlemata jumalikud olendid („Jumala pojad/lapsed“), kes moodustavad Jumala kui kuninga õukonna või „vägedena“ mittekonkreetses tähenduses ehk abstraktpluuralina tähenduses „kogu võim.“ Kreekakeelses Vana Testamendi tõlkes (Septuaginta) asendati Jumala püha nimi *Jhvh* (mida tõenäoliselt hääldati „Jahve“, kuigi see pole täiesti kindel; kindlasti ei hääldatud seda aga „Jehoova“) tiitliga „Issand“ (kr *kyrios*), millest tekkis tiitel „Issand Sebaot“ (kr *Kyrie Sebaoth*), mis ladina keele vahendusel on jõudnud meiegi armulauluturgiasse („Püha on Issand Sebaot“). Kreekakeelses Vana Testamendi tõlkes kasutatakse „Sebaoti“ vastena ka tiitlit „pantokrator“ (kr „kõige valitseja“). Nimetades Jumalat „Issand Sebaotiks“ tunnistab kogudus Tema kõikvõimsust, st võimu kõige oleva üle.

Abiõpetaja Jaan Lahe

15.–22. detsembrini 2024 toimusid koguduse **uue nõukogu valimised**. Täiskogu liikmete nimekirja kanti 497 täieõiguslikku koguduseliiget. Hääletamisel osales 130 täiskogu liiget (26%).
Nõukogu liikmeteks valiti: Piret Allik, Jaagup Aus, Vootele Hansen, Martin Helme, Kajar Kadajas, Kevin Kirs, Kristel Kleinot, Marie Elisabeth Hermine Kleinot, Janno Koplimets, Lea Krall, Andres-Sven Kruusman, Margit Leerimaa, Rolf Liiv, Liivi Listra, Andre Mägi, Tõnis Maldre, Georg Männik, Siiri Mikk, Tuuli Möistlik, Heljo Murd, Tiina Pauman, Erik Peinar, Sirje Pihlap, Ruben Rahumägi, Joan-Taaniel Ševtsov; Marko Süda, Tiina Talts, Urmo Treisalt, Glorya-Melody Cheyenne Veiermann, Ardi Vigor.

Nõukogu asendusliikmeteks osutusid valituks: Kaspar Kaur; Elina Kivinukk; Joosep Kukebal, Lauri Kuriks, Hillar Peterson, Merli Roos.

Uue nõukogu ametisse seadmine toimub 12. veebruaril 2025 kell 10 algaval missal.

Foto: Kaisa Kriikal

Koguduse aastapäeval, 22. detsembril tänati ka tublisid kaastöötajaid. Kaarli koguduse tänukirjad said:

Siiri Mikk ja Meelis Holsting – pühendunud tegevuse eest Kaarli Kooli gümnaasiumiosa arendamisel;

Gerle Varu – pühendunud ja hinnatud õpetaja Kaarli Koolis; Karina Kivikas – suure panuse eest Kaarli Kooli lasteaia arenduses;

Perekond Vetevool – suure panuse eest Kaarli Kooli lasteaia tegevuse toetamisel;

Kristi Rosental – Canoruse kauaaegne sopran, noodikogu korrastaja, aktiivne koori liige;

Maiu Vaatmann – kauaaegne väga aktiivne kontsertkoori koorilaulja ja häälerühma vanem;

Kontsertkoori juhatus – aktiivse tegevuse eest;

Marko Süda – kiriku korjanduste läbiviija;

Saima Sellak-Martinson, Külli Saard, Marika Kahar, Margo Mitt ja Peeter Schultz – aitasid kolida raamatukogu ja arhiivi.

EELK tänukirjad said:

Pille Salmiste – Canoruse koorivanem;

Marek Pärn – koguduse haldusjuht;

Kajar Kadajas – kiriku korjanduste läbiviija, koguduse nõukogu liige;

Lauri Kuriks – teenistuste ülekannete salvestaja;

Rolf Liiv – nõukogu liige, ajakirja „Sulane“ keeleteimetaja;

Tõnis Maldre – vabatahtlik kaastöötaja, nõukogu liige, revident;

Hillar Peterson – Kaarli koguduse tööohutusealane nõustaja ja dokumentide korrastaja;

Piret Marvet – kirikuteeniija ja vabatahtlik kaastöötaja;

Urmo Treisalt – saatesarja „Vestusi Piiblist“ salvestaja, vabatahtlik teenistuste ülekannete salvestaja;

Oliver Herman – kiriku korjanduste läbiviija.

JAANUAR KIRIKUS

K 01. JAANUAR kell 10:00 Missa, uusaasta

ISSANDA TEMPLIS – Me nägime Tema kirkust nagu Isast Ainusündinu kirkust, täis armu ja tõde. Jh 1:14

P 05. JAANUAR kell 10:00 Missa

E 06. JAANUAR kell 13:00 Missa, kolmekuningapäev
kell 18:00 Taizé palvus

T 07. JAANUAR kell 17:30 Muusikaõhtu

Kadri Toomoja – orel. Sissepääs vaba.

RISTIMISE AND – Keda iganes Jumala Vaim juhhib, on Jumala lapsed. Rm 8:14

P 12. JAANUAR kell 10:00 Missa

E 13. JAANUAR kell 13:00 Missa
kell 18:00 Taizé palvus

T 14. JAANUAR kell 17:30 Muusikaõhtu

Maria Veretenina – sopran, Toomas Bubert – viiul, Piret Aidulo – orel. Sissepääs vaba.

JEEBUS ILMUTAB OMA JUMALIKKU VÄGE – Seadus on ju antud Moosese kaudu, arm ja tõde aga tulnud Jeesuse Kristuse

P 19. JAANUAR kell 10:00 Missa

kell 15 Laste orelimaraton

E 20. JAANUAR kell 13:00 Missa

kell 18:00 Taizé palvus

T 21. JAANUAR kell 17:30 Muusikaõhtu

André Gold – orel (Austria). Sissepääs vaba.

JEEBUS ÄRATAB USULE – Tuleb inimesi idast ja läänest, põhjast ja lõunast, ja nad istuvad lauas Jumala riigis. Lk 13:29

P 26. JAANUAR kell 10:00 Missa

E 27. JAANUAR kell 13:00 Missa
kell 18:00 Taizé palvus

T 28. JAANUAR kell 17:30 Muusikaõhtu

Juhendab abiõpetaja
Jaan Lahe

PIIBLISEMINAR
kolmapäeval,
22. jaanuaril kell 18.15
koguduse majas.

Vaadeldakse Paul Tillichi käsitlust patust.

TEOLOOGIARING
neljapäeval,
30. jaanuaril kell 18.15
koguduse majas.

Vaadeldakse õndsakskiitmisi Mäejutluses (Mt 5:3–12)

Registreerime jaan.lahe@kaarlikogudus.ee

Osavõtutasu 3€.

Osaleda saab ka veebi vahendusel

Reis Türgisse toimub 2025. aasta septembris (väljasõit on 3. või 4. septembril) ja selle käigus külastatakse rohkelt ajaloolisi paiku, millest paljudesse reisifirmad ei vii.

Eriiline rõhk on kirikutel ja kloostritel, kuid tutvutakse ka vanema ajaloo mälestistega. Giidideks on koguduse abiõpetaja professor Jaan Lahe ja orientalist Martti Kalda. Reisist osalemiseks palun teatada koguduse abiõpetajale Jaan Lahele hiljemalt **20. jaanuariks 2025** aadressile: usundiurija@gmail.com või telefonile 516 7724. Abiõpetaja vastab ka kõigile reisiga seotud küsimustele.

LEERIKOOL

2. veebruar – 19. aprill 2025

6. aprill – 15. juuni 2025

Info ja registreerimine:

www.kaarlikogudus.ee/kogudus/leerikool/

Diakooniatöö

Koraalikoos

12. jaanuaril kell 13.

Seenioride klubi

igal kolmapäeval kell 14.

Toolivõimlemine

igal neljapäeval kell 12.

Ootame teid koguduse majas!

KIRIKUKOOLI tunnid toimuvad

pühapäeviti kell 12

koguduse maja ruumides

2. ja 26. jaanuaril.

Kirikukooli ootame lapsi vanuses 3–15 aastat. Hetkel tegutseb kaks vanuserühma: lasterühm ja noorterühm.

Kirikukool on osalejatele tasuta, soovi korral saab teha vabatahtliku annetuse.

31. jaanuar – 2. veebruar

toimub **Talvelaager Kosel.**

KOGUDUSE KANTSELEI

E, R kell 10–13

T, K, N kell 10–13, 14–16

Õpetaja Jaak Aus, abiõpetaja Jaan Lahe, abiõpetaja Kaisa Kirikal, diakonid: Saima Sellak-

Martinson, Tiit Zeiger, Meelis

Holsting. Kohtumine tuleb eelnevalt kokku leppida.

telefon: 619 9100

e-post: info@kaarlikogudus.ee

kodulehekülg: www.kaarlikogudus.ee

Facebook: EELK Tallinna Toompea

Kaarli kogudus

pank: SEB EE171010022004706006

Swedbank EE392200221011214295

annetused remondi heaks:

Swedbank EE902200221040614950

annetused oreli hoolduse heaks:

Swedbank EE452200221057033689

annetused Kaarli Kooli toetuseks:

Swedbank EE332200221056298548